

თეატრი

№ 29 საყოველ-კვირბო ლიტერატურული და მხატვრობითი გაზეთი. № 29

20 ივლისი

გამოიცემა ყოველ კვირაკობით

1916 წელს.

ფასი «თეატრია»-ს წლით ხუთი (5) მანეთი, ნახევარ წლით სამი (3) მანეთი, სხვა კადით ხელის მოწერა არ მიაღება. ცალკე ნომერი «თეატრია»-ს ღირს სამი შაური. ხელის მოწერა მიაღება: თბილისში «თეატრია»-ს რედაქციაში ან წერეთლისკენ ქარაგის ქაღალაში № 100. გარეშე მისაღებად თბილისის ადრესი: Тифлисъ. Въ редакцію «Театръ.»

გაზეთი «თეატრია» პირველის ივლისიდან წლის დამლევამდე ღირს 3 მანეთი.

ლოქსები პრიუსიი

არ ვიცი რა ვსთქვა, რა ვიფიქრო! ბარემ ვიცი რა ან რაზედ ვიფიქრო და თქმასაც მოვახერხებდი, რომ არ ცხელოდეს. ეგ ზაფხულის პაპანება სიცხე მასუსტებს, დონეს მიღვეს, მადიდურებს. ფიქრი ჭკარგავს თვის სისწრაფეს, სოტყვა ძაღას, განზრახვა გამბედაობას. ეჰ, დამე მაინც მალე დადგებოდეს!

ცხელა, ცხელა! არსიად სიგრიდე, არსიად ნიავი! სული მეხუთება: მოკვდი, — მეტი ადარ შემიძლიან! ნეტავ, ან მალე დადამდებოდეს, ან წვიმა მაინც წამოვიდოდეს. წვიმა კარგია: — ვი

დაანამებდა ამ ანთებულ, ცეცხლ წაკიდებულ ქვეყანას, მეც გამიგრილებდა ადუღებულ ტვინს, მოძრაობას მისცემდა ჩემს შემდგარს სისხლს, მიუჩებულ ძარღვს ცემას დააწუებინებდა. გავცოცხლდებოდი! წვიმა ჩემთვის ისევ ის დედაა, როგორც მშობელი დედა ისიც ძუძუს აწოვებს ქვეყანას...

ვგონებ განგებამ შეიწყუნარა ჩემი ვედრება: დრუბლები გამოჩნდნენ. აჰა, შავნი, უზარმაზარნი ნადვლით სავსე დრუბლები მოდიან... ეხლა უფრო დაცხა. არა, არა! დაცხა კი არა სუნთქვა გაძნელდა, ჭაერი არ მოაფრის. უარესია! შავს დრუბლებს შავი ფიქცებიც მოყვნენ — მოგონებანი აიშალნენ. ვინ მოსთვლის იმათ, ვინ მოინელებს?

ძლივს აწვიმდა, ცა სტირის, მეც ვსტირი, — ვსტირი და გული ისევ სიმწარით იმსება: რაც მდომნია და მომიწადინებია არ ამსრულებია. დრონი წარვიდნენ, უოველისფერი მომზორდა და მე ისევ ხინჯზედ დავრჩი... განა ესეთი სიცოცხ-

ღე სიცოცხლე? იმედებმა მიმტყუვნეს, მეგობრებში შევსცდი, სატრფომ პირი მოპარადა—სიცოცხლე ტანჯავად გადამქცევია!..

ვითხოვ დრუბლებს, წვიმას მოველი —ერთიც და მეორეც მეღირსა,— მაგრამ რა გამოვიდა? განა გული ამით დატკბა, განა ჩემს შავს ფიქრებს გაახარებს ევ. მგლოვიარე ბუნების სახე? არა, არა! მე მსურს მზის შექი, რომ გულს და გონებას ნათელი შექი მოჰჭინოს!

სუსტია კაცი. გაუგებარია მისი სურვილი. ბედში და უბედობაშიაც იგი მხოლოდ ერთს ითხოვს... სინათლეში სიბნელე სწადის, სიბნელეში სინათლე; მაგრამ ბედის წერა ჯიუტია! თუ ერთხელ იღბალმა ზურგი შეგაქცია —გამოეთხოვე მას, არ დაბრუნდება. მეც ასე ვარ. სიცხეა—წვიმა მწადიან, სწვიმს—დამეს მივემურები. რა სჯობია უფრო? არც ერთი!

მღვიძამს—სიცხე მკლავს; მძინავს — სიზმრები!..

დელის პირში

სასცენო ხელოვნება

ლიკცია

(გაგრძელება *)

რიტმი საზოგადოთ ყოველ ბუნების მოვლენაში მოიპოვება: ქარის ქრალაში, წვიმაში, წყლის მიმდინარეობაში, სიარულში და სხვა. აი სხვათა შორის ციცერონის აზრი: «Въ подніи капель мы можемъ замѣтить нѣкоторый ритмъ, а въ теченіи стремительнаго потока мы не можемъ» და მართლაც, ყოველისფერ ზომიერს მიმდინარეობაში უთუოთ მოიპოვება რიტმი. ურიტმოდ არაფერს არ ექნებოდა სილაზათე და ჰარმონია—ესე იგი—სიცოცხლეს მოკლებული იქნებოდა.

*) იხილე თეატრი № 27.

ჩვენი სუნთქვა ისევე ის ზომიერი მიმდინარეობაა, ჩვენი ხმა ლაპარაკის დროს თავისებურად ჰყოფს ამ ზომიერს მსვლელობას და ეს განყოფილება, განაწილება ლაპარაკის მიმდინარეობისა არის თვით რიტმი—უკეთ რომ ესთქვათ, რიტმი არის ჩვენი გულის თქმა, ჩვენი სულის ჰარმონიული ხმა. — აქ სჯობია მოვიყვანოთ გამოჩენილი მემუსიკე, კრიტიკოსის მატის ლიუსის სიტყვები: «Ритмъ состоитъ въ томъ, что сильныя и слабыя звуки располагаются попеременно такимъ образомъ что, время отъ времени, по произшествіи нѣкоторыхъ правильныхъ или неправильныхъ промежутковъ, какой нибудь звукъ доставляетъ слуху ощущение отдыха, остановки, болѣе или менѣе полного конца. Звуки наполняющіе промежутки между двумя отдыхами или остановками и составляютъ собственно ритмъ или часть ритмическаго построения. Но какимъ образомъ получить отдыхъ т. е. ощущение посредствомъ звуковъ? Ощущение такого отдыха, остановки получается если прервать послѣдовательность звуковъ или паузами или звуками болѣе сильными, значительными, чередующимися на известномъ разстояніи» — ეგ სიტყვები ნათლად გვეუბნებიან რაც არის რიტმი, ხოლო ჩვენ გვეგონია, რომ რიტმსა ბოლო აღარ უნდა ჰქონდეს, როგორც ამბობს ლიუსი—ყოველს ბოლოს უთუოთ სახეში აქვს ზომიერება და რიტმი კი ზომიერება არ არის, არამედ ზომიერებას თვით შეიცავს. ლაპარაკის დროს კაცი რომელიმე სიტყვას თავისი შინაგანი მოთხოვნილების გამო ან ჩქარა ან ნელა წარმოსთქვამს ხოლმე. ამ გვარი მნიშვნელობითი, ხატებითი გამოთქმა იქნებოდა ინტონაცია, მაგრამ ინტონაცია და რიტმი ერთი როდია. რიტმიც ინტონაციასვეთ ერთნაირს საშუალობით მოქმედობს, მაგრამ საგანი და დანიშნულება სულ სხვა აქვს. ინტონაცია აძლევს ლაპარაკს აზრს და სიცოცხლეს რიტმი კი ამ აზრს და სიცოცხლეს უფრო აცხოველებს და ჰარმონიას ჰმატებს. რიტმი სწავლით ვერ შეიძინება. ამ შემთხვევაში საჭიროა თვითონ აკტიორის ნიჭი, ბუნებრივი მიგნა და ზედ-მიწევნა, რომ აკტიორმა თავისი როლი წარმოდგენის დროს და თავისი ლაპარაკი თამაშობის დროს რიტმულად დაჰყოს. ჩვენ თუ რიტმაზედ ესთქვით რამე მხოლოდ იმიტომ, რომ გვეჩვენებინა მკითხველისათვის რაედენი დაკვირვება, სიფრთხილე, შრომა და ბუნებრივი ნიჭი უნდა ხელოვნურად როლის კითხვას, ესე იგი, დიკციას—სასცენო დეკლამაციას. აი, ყველა უმთავრესი დიკციის

შესახებ რჩევა და შესწავლის საშეაღებანი. თქმა არ უნდა, რომ დიკციაზე კიდევ ბევრი ითქმის და ჩვენგანთ მეთის მეთი უმეცრება იქნებოდა გვეფიქრნა, რომ დიკციაზე და სასცენო გამოთქმაზე მეთი აღარაფერი იყვეს სათქმელი და საწერი. ჩვენ გინდოდა გვეჩვენებინა მხოლოდ ხეირიანი დიკციის მნიშვნელობა საზოგადოთ სასცენო ხელოვნებაში და იმავე დროს დაგვესახელებინა ზოგიერთი რჩევა და საშეაღებანი დიკციის შესამუშავებლად,—რადენაც მივალწიეთ ჩვენს სურვილს, ეგ მკითხველის საქმეა.—

ქველადფერი რაც აქამდინ ესთქეთ მომეტებულად შეეხებოდა მხოლოთ კითხვის ან დიკციის ტენიკურ მხარეს, მის გარეგნობას; ეხლა ენახოთ მეორე მხარე, ესე იგი, დიკციის შინაგნობა, მისი სიკოცხლე.

თუ აკტიორმა ყველა ზემო მოყენილი რჩევი და საშეაღებით მიალწია ხელოვნურად ხმის ხმარებას—ესე იგი—დახელოვნდა და გაიწურთნა სასცენო გამოთქმაში ეს კიდევ მას ნებას არ აძლევს თავისთავი ნამდილ დეკლამატორად ჩასთელის—ეგ დიდი შეცდომა იქნებოდა. აკტიორმა ამით მიალწია მხოლოთ სწორს კითხვას, დიკციის ტენიკას; მაგისტანა — აკტიორს შეეძლიან მთელი ხუთი, ექვსი საათი იკითხოს, არც თვითონ დაიდალოს და არც მსმენელები დადალოს;—მაგრამ ვიმეორებთ მარტო ევ როდია საკმარისი. საჭიროა ნიქი დეკლამაციისა, სასცენო ტალანტი.

სასცენო ლაპარაკი სულ სხვა ნაირი ლაპარაკია და დიდათ განირჩევა ჩვენი საყოველღღო ლაპარაკისაგან. ზოგნი და თითქმის მომეტებული ნაწილი, როგორც აკტიორთა შორის, აგრეთვე საზოგადოებათა, იმ აზრისანი არიან, ვითომ სცენაზედ ისე უნდადეს ლაპარაკი, როგორც კერძო ცხოვრებაშიო. ჩვენის აზრით ეს შეცდომითი შეხედულობაა და ესეც რომ არ იყოს, აკტიორს მაინც ეჭირება კითხვის და ლაპარაკის სწავლა,—რადგან ასში ერთი ძლიესლა ახერხებს ხეირან ლაპარაკს. ჩვენი საყოველღღო ლაპარაკი სასცენო ლაპარაკისაგან დიდათ განირჩევა და აი რატომ: აბა ერთი წაბრძანდით ჩვენს თავად აზნაურთა ყრილობაზე—ან ბანკის სხდომებზე—რას დაინახავთ? წამოდგება რომელიმე, თუ ორატორი არა, მისი მსგავსი მაინც, და დაიწყობს ლაპარაკს. კარგათ დააკვირდით. მისი მიხერა-მოხერა, მისი ხმა, მისი ლაპარაკის კილო, თავის დაქერა და ბევრი სხვა მაგვარი სრულიად არა ჰგავს იმ ლაპარაკს, როდესაც იგივე ორატორი შინ ან ქუჩაში გემუხაიფე-

ბად. რა მიზეზია? მიზეზი ის არის, რომ საზოგადოების წინაშე ლაპარაკი და ნაცნობების ან მეგობრების წინაშე ერთი და იგივე არ არის. იქნება მიზასუხონ, რომ აკტიორი ტიპებს ადგენს და მაშასადამე ცხოვრების და საზოგადოების სწორი ნიშნუები და სურათები უნდა გვიჩვენოს და არც ლაპარაკში უნდა მოშორდეს სინამდილესო. კეთილი და პატიოსანი, ჩვენ ხომ ამის მოწინააღმდეგე არა ვართ და არც ვიქნებით, ხოლო ნურც იმას დაევიწყებთ, რომ სცენა მხოლოთ სცენაა და არა თვით ცხოვრება—აკტიორის ხელოვნება არის მიბაძვის, განხორციელების ხელოვნება და არა თვით უტყუარი, ნამდილი სიკოცხლე, ნამდილი ბუნება. გარდა ამისა სცენა არის ხელოვნების სადგური, სადაც მის მსახურებს საგნათ დაუდევით და ვალად უკისრნათ გემოვნების გახსნა—სიმშვენიერის აღორძინება—მაშასადამე განუწყვეტელი შრომა და გარჩევა უკარგისისა ვარგისისაგან, მშვენიერისა, უშნოსაგან.—ჩვენს საყოველღღო ცხოვრებაში კი ლაპარაკი სავსეა სხვა-და-სხვა ელმენტებით, რომელნიც სცენაზედ რომ ვაღმოტანილი იქმენ, სულ ერთიანათ გააფუჭებდენ შთაბეჭდილებას და ხელოვნების მნიშვნელობასაც. აკტიორის ლაპარაკი და თამაშობაც იმდენად უნდა იყოს რეალური, ესე იგი, მარტივ—ნამდილი, რამდენადაც სცენას მოუხდება და ხელოვნებაც ითხოვს.—თუ მხედველობაში ვიქონებთ, რომ სცენა და ყოველი დრამატიული ნაწარმოები არის ხელოვნება, ჩვენ აშკარად დავრწმუნდებით, რომ სასცენო ლაპარაკს სრულებით სხვა ხასიათი და კილო აქვს, ვიდრე ჩვენ საყოველღღო ლაპარაკს—აი სხვათა შორის, რას ამბობს გამოჩენილი დრამატური ტრალიკოსი კოლიი სიბერსი: Сохранить середину между высокопарностью и безцветностью рѣчи, приковать внимание слушателей скорѣе нравственной силой, чѣмъ простымъ возвышеніемъ голоса—вотъ самая трудная изъ всѣхъ достижимыхъ актеромъ цѣлей.— და მართლაც, რამდენი ხერხი, მეცადინეობა და ნიქი ეჭირება აკტიორს, რომ თავისი ლაპარაკით ყურადღება მიიქციოს და იგივე დროს ეგ ლაპარაკი ხელოვნური, მშვენიერი იყოს.

ლეგუეე ურჩევს აკტიორს: თუ კარგი დიკცია გინდათ, პატარა ყმაწვილებისაგან ისწავლეთო; იმათ ისეთი სწორი, ისეთი მართალი, უტყუარი ინტონაცია აქვთ, რომ ბევრი ნიქიერი აკტიორი ინატრებდა მათს ხმასო, არ გავივიათ ბავშვების ლაპარაკი რომელიმე ამბავის შესახებ, როდესაც ისინი ათასნაირ ხმის აწე-დაწევიით, სხვა-და-სხვა ინტონაციით, ტემბო-

რით და გასაოცარის რიტმით გიამბობენ ყველაფერს
დაწერილებითო, მაგრამ აბა ისევ ის ამბავი დასწე-
რეთ და ისე წააკითხინეთო,— გარწმუნებთ, რომ კით-
ხვას ისე ვერ მოახერხებენ, როგორც ლაპარაკსო.

მე შეურყეველი ჭეშმარიტებაა. ლაპარაკი და
წაკითხულის თქმა დიდად განსხვავდებიან ერთი მეო-
რესაგან და სწორედ დიდი ნიჭი და მეცადინეობა
უნდა, რომ როლის კითხვა ნამდვილს ლაპარაკს მი-
ამსგავსოს აქტიორმა.

ვალიკო—ია

სელაჯენყურა პაეზია

სასოწარაკვეთილების წამი.

ახლა სული მიშფოთს მე გამწარებით:
გამეცნალო, ნურგინ მომეკარებით!
ვის განახვან ზღვა მრანსხნეთ ძელღვანა,
კლავ-წვიმა-ჭექაშა მშფოთვანა:
მთა-სვანთება ურთეთოს ესეთქებანს
და ქვეყანას შთანთქმას ემუქებანს!..
ჩემი გული დელავს გამწარებულია:
იგი ზღვან, ზღვან აღშფოთებულია!..
ახლა გული მიშფოთს მე გამწარებით...
მომეცნალო, ნურგინ მომეკარებით!...

სილოვან.

ჩემი ფოსტის პასუხად

დამიდგა აღარ მოქმედებს
ჩემი ჭამანჩა სტვირია;
რაც მინდა იმას ვერ ვამბობ,
ვერ გამოიღა პირია.
არ ვიცი ვისდა მივანდო
გულის თქმა, სულის ჭირია;
ვისგანაც შევლას ველოდი
მან ამირიდა პირია.
ვმრომობ და მრომის ფასადა
საუვედურები ხშირია.
ვის დავაბრალო—არ ვიცი:
გამიორკეცდა ჭირია,

ნ. ბ. 263. 170

და ამის შემდეგ უბედო
ხან ვმდერობ, ხანაც ვსტვირია;
ჩემი თავისა ურგები
სხვისი სახედნი ვარია.

თეატრის მუშა

ლი. ბერიძე

მოკონება

(თარგმნილი)

და ესლან, როგორც აღთქმას ქვეყანას,
მოვისწრაფოდი მე აქეთკენს...
მაგრამ... ხად განქვას ის მოხვევება,
ნეტარებაში სულისა ღხენას?

ხად განქვას გრძობას ტვბილ-ხანადმანს?
ხად განქვას გუნდი გრძეულ სიზმრების—
ხად განქვას ვეკლას, რასაც ვსედავდი,
დამვაწვებელი კაცის დანდების?

სული მიშფოთავს, ველან ვისვენებ!
კითხვები—ბუხივით—მერევიან:
«ნეტავ ესლან იქ-ჩემს სამშობლოში
«ჩემნი მოძმენი რაღას შერებანს?»

«ნუთუ დაიწვეს შრამა კეთილი—
«ნაცვლად ურთი-ერთ შურის, მტრობისა?
«ნუთუ მოახშო სულთქმა და წვეკლას
«და აღნა ჭჭინას ჟაგრა მძას მძისა?»

«ან ისე ანის, როგორც წინეთა
«მძას მძას დანატობს და მძას შვილსა?
«ხამრუდე ანის ნეტარებაში,
«ხამართლე მიყავთ სანძქელად ჟგრისა?»

ივ—ნე ქავთარაძე.

თეატრის

შავი ჭირის მასკა.

(მოთხრობა ედგარი პოესი.)

შავი ჭირი დიდი ხანი ახადგურებდა მხარეს. თავის დღეში არ უოფილიყო ამისთანა საშინელი, თავსარიის დამცემი სიკვდილიანობა. ამ ჭირის წინა მომსწავლებელი—სისხლი იყო; საშინელი, აღისფერი სისხლი. ავად-მყოფობა იწვებოდა დიდის ტკივილებით, უტყარი თავბრუს დასხმით და დაბოლოვებოდა ტანის ყველა ნახვრეტებიდან სისხლის დენით. შემდეგ სიკვდილი-და იყო. წითელი ლაქები, რომლებიც ჩნდებოდნენ ტანზე და უფრო სასუსედ და ხელებზედ ერთბაშად ჰქონდადენ მსხვერპლს კაცობრიობისკან და უკანტკივლენ მას საზოგადოების თანატომობას და შემწობას.

დაწება, გაჯდობა და ბოლო ამ ავად-მყოფობის არა თხოვლობდა ნახევარ საათზედ მეტს. მაგრამ ჰრინცი ჰროსპერო ბედითი, გამჭირახი კაცი იყო. როდესაც მის სამიფლებელში ხალხი იულიტებოდა ჭირისკან, მან მიიწვია ათასმდის მეგობარი, გულადი და მხინჯული რაინდნი და კარის ქაღინი, და ამითან ერთად განშორდა ერთი-ერთს თავის გამაგრებულს ცისე-სასხლეში. ეს იყო მშენიერი უზარ-მზარი შენობა; ნამდვილი სამიფო, უცხო გემოსი.

მალდი და სქელი კედელი ჰქონდა მას შემორტყული. კედელში დანახული ჰქონდა რეინის კარები. კარებს ეყარა მიმი ურდული, რომ უბედურებას და სასოწარკვეთილებას თავის დღეში არ ჰქონდა ცინის შიგნით აღავი. მრავალი ხორავი იყო დამხადებული ციხეში და ამ წინ-დახედლობის გამო ცისეში მყოფთ შექდლოთ უფრო არ ეთხოვებინათ ჭირისთავის... ჰრინცმა არც დროს გასატარებელი სიამოვნებასი დასტოვა უფურცადლობით. იმას იქ სუამარინი ჰყვანდნენ, მომღერანდნიც, მოთამაშენიც, მუსიკის დამკრულნიც და ღვიხორც. ყველა ეს კაი საგნები და უშიშრობა ცისეში იყვნენ; ცინის გარეთ კი იყო—შავი ჭირი.

მეხუთე თუ მეექვსე თვის დამდეგს, როდესაც ჭირი უფრო საშინელს მუხრს აკლებდა მხარეს, ჰრინცმა ჰროსპერომ გამოეცხადა თავის მეგობრებს, რომ ის მართავს მასკანადს.

არ სულის და გულის ამბეგრადს სურათს წარმოადგენდა ეს მასკანადი! მე ვერ ავიწერთ დაბახებს, რომლებშიც მოათავსდა მასკანადი... ბუერს სხვა სასახლეებში დაბახები ისე მწკრივად მიდიოდნენ, რომ მათ კარებებიდგან ერთი თავიდან მეორემდის დაინახავდა თავალი. აქ კი სულ სხვა ნაირად იყო; და არც საკვირველია:

მეტის-მეტე ახირებული გემოს ჰატონი იყო ჰრინცი. დაბახები ისე არე-დარეულები იყვნენ იმის სასახლეში, რომ ერთიდან მეორეც კი არა სჩანდა! მსჯვნე და მარცხნივ ყოველს კედელში ჩასხმულნი იყვნენ მალდი ფანჯრები, რომელნიც გადიოდნენ კორიდორში. შუშები შეფერებულნი იყვნენ კედლების ფერთან... ერთი იმთვანი დაბახი სულ მთლად მართული იყო შავი სკურდით გამოურიცხველად ჭურისა. ხალებიც შავები ეკო. მაგრამ ფანჯრები კი სულ სხვა ფერისა იყო. შუშები სულ წითლები, ნამდვილი სისხლის ფერისა უსხდა.

ამ ოქროთ შუქედელს დაბახში არც ერთში არ იყო არც ლამაზი, ირც სომელი, არც ერთი სანთელი არ მოიპოვებოდა ამ დიდს ოთახში. მაგრამ კორიდორში ყოველი ფანჯრის ჰირ და-ჰირ იყო დადგმული მამხალები, რომლებიც სინათლის სულაურებს ისროდნენ ფერად-ფერადიან შუშებში. ამისთანა განათება მეტად ფანტასტიურ ხასიათს აძლევდა. შავად მართულს დაბახს წითელს შუშებში გამავალი სინათლე ისეთ შესაზარო შეხედულობას აძლევდა შიგ შემსკლელს, რომ ბუერნი მოცეკვართავანი სრულებით ვერ ბედადნენ შიგ შესვლას.

ამ ოთახის კედელთან ამართული იყო ვებერთელა შავის ხის კედლის საათი. მისი ქანკარ ერთ-განად ქანაობდა, ყრუდ და მიიმედ ხმაურობდა; და როდესაც წუთის მხიგუნებული ისარი შემოჰულიდა ხოლმე ციფერულატს და საათი რეკავდა, მამინ მამინის რეინის ფილტვებიდან გამოისმოდა წმინდა, სქელი და მეტად მუსიკალური ხმა, თუმიც კი ისეთი საკვირველი და ძლიერი, რომ მუხიკანტები იძულებულნი იყვნენ მოეგრანათ რეკვის გათავებისათვის. ამ შემთხვევაში მოცეკვარნი ათავებდნენ ცეკვას და დროებითი შიში გაურბენდა ხოლმე საზოგადოებას. საათის დაკრის დროს თვით ყველაზედ უდარდელი და მხარული რაინდნიც კი ყვითლდებოდნენ შიშისკან. რაკი მისწვდებოდა უკანსენელი ხმა, საზოგადოება ისე გამხარულდებოდა ხოლმე, მუხიკანტები ღმილით უფურებდნენ ერთ-მანეთს, თითქმის ერთ-მანეთს ეუბნებინო, რომ ეს კვლავ აღარ იქმნება, მაგრამ სამოცი წამის შემდეგ ისე ის ალეკება იწვებოდა და ისე ის სიმკრთალე გაურბენდა ხოლმე გულში მოღსინე საზოგადოებას.

მაგრამ მიუხედავად ყველა ამისა იმ დღეს მხარეულებს მანც დიდი იყო. ჰრინცი მეტად სხვა ნაირი გამოეხება ჰქონდა. ის მეტად სელოკუნად არსედა ფერს და ეზიზღებოდა მოდა. იმის გამოეხებაში რაღაც კაფიათობა და გარეულობა იყო. ბუერნი მას გაეყოფა სთვლიდნენ, მაგრამ კარის კაცებმა კარგათ იცოდნენ, რომ ეს ტყუილი იყო. საკმარისი იყო მისი ლამაზაინთვის

უერი დაგეგმოს და ახლოს გენახა ზრინცი, რომ დარწმუნებულყოფიერად, რომ ის ჯერ ჭკუისხედ შემცდარი არ იყო.

ლხინის გამართვის გამო ზრინცმა თვითონ მიიღო მონაწილეობა დაბრუნების მორთვაში და თავის საკუთარს გემოვნად მოართო. კედლებზედ მოჩანდნენ საკვირველი უხავი ფიგურები, რომლებშიაც ხანდის-ხან ისეთი საშინელნი და საძაგელნი ერთიანად, რომ კაცს ეგონებოდა საშინელს სიზმარს კაცი ცხადათა შედავსო...

მასკანადი გაჩაღებულა... მაგრამ აი ხანდისხან შავი დაბრუნდამი გამოიხმის შავი საათის ცრუმა.—ერთს წამს სულ ყველაფერი დგება, ჩუმდება, გარდა საათის ცრუისა.

ჭაზრი იეინება თავში და ყუბდება. მაგრამ ჭჭრება ცრუის გამოხმობა და ხელ-ახლად იწყოება მხიარულება, ხელ-ახლად უგრავს მუზიკა და ფერადიან შუშებში განადენი სხივებით განათებული მოცეკვარულნი ხელ-ახლად ტრიალებენ დიდ დაბრუნებში. აღმოსავლეთის დაბრუნებში კი არ სჩანს არც ერთი მასკა, ამიტომ რომ ახლოვდება ღამე და სისხლის-ფერ შუშებში გამავალი სინათლე წითლდება, სიბნელე დაბრუნის სამოვლავიარო შესამოსისა სჩანს უფრო საშინლად, შავი საათიც კი თითქოს უფრო ძალა და დიდებულად სცემს...

ყველა დანარჩენ დაბრუნებში კი ბუზივით ირკვას ხალხი: დუღს და გადმოადის სიცოცხლე... მაგრამ აი დადგა შუაღამე და საათმა დაიწყო ცრუმა... მუზიკა შეჩერდა, მოცეკვართ შესწევითეს ცრუმა; ყველა უწინდებურად გაფითრდა. საათს უნდა დაეკრათ თორმეტი... ბერძნის ახრმა გუარა მოღსინე საზოგადოებას თავში. აღვიღად შეიძლება, რომ სწორედ ამისთვის მიჰქციეს უგრადდება ერთს მასკას, რომელსაც აქამოდის კერავინა ჭხედავდა. მასკას დახვდნენ გაკვირებით, რომელიც მალე შიშად გარდაიქცა.

რასაკვირველია ეს მასკა არა ჩვეულებრივი უნდა ყოფილიყო, რომ ასეთი თავისუფალი საზოგადოება ასე გაკვირვებინა. ლხინის დროს სრული თავისუფლება იყო აღვიარებული, მაგრამ ეტუობა, ახალ ზირი ძალისა გადასულიყო თავისუფლების სამხელვარს.

ყველაზე უფროდელი კაცის გულშიაც კი არიან ისეთი სიძუბი, რომლებთან შესხვაც კი არ შეიძლება დაუსჯელად. ყველაზედ გარყვნილ კაცებისათვისაც კი, რომელნიც სიკვდილ-სიცოცხლეს ეთამაშებთან, მოიძუბებთან ისეთი სახეები, რომლებთანაც ისინი თამაშს ვერ გაბედავენ. მთელი საზოგადოებამ იგრძინო უზრდველობა უცნობის ზირისა. ეს იყო ძალადი, გამხდარი არსება, თავიდან ფეხებამდე გახეული ჩადრში. ზირზედ მიფარებული მასკა მეტად ხელგონურად წარმოადგენდა დასაშლელად მომხადებულს მიცვალებულის სახეს. იქმნება

იქ მეოფე საზოგადოებას მანც არაფრით ჩაკელო ეს სულეური სუბრობა, რომ იმ მასკას არა ჭჭონოდ გამოხატულება შავი ქირისა.

თეთრი შესამოსი სისხლში იყო გასერილი, ზრტყელი შუბლი და მთელი სახე სულ წითელ ღამებში იყო.

როდესაც ზრინცმა ზრთქესრომ დაინახა ნელად და დიდებულად მიმავალი მასკა, ის ჯერ შეკრთა შიშისაგან და ზიზღისაგან, მაგრამ შემდეგ კი ანთო ჟვარისაგან.

— ვინ არის ეს, შეჭვივინა მან კარის კაცებს წასულის სმით,— ვინ ჭებდავს მოცეკვაროს ჩვენ ასეთი წარმოუდგენელი შეურაცხყოფა; დაიჭირეთ ეგ და მოხადეთ მასკა, რომ კაცადეთ, თუ ვინ ჩამოკადრნობთ ჩვენ განთიადისს.

ეს სცენა ხდებოდა დასავლეთის, ანუ ცის-ფერ ოთახში. ზრინცის სიტყვები გაისმა ძალდა ყველა შეიდა დაბრუნებში. მუზიკა გაჩუმდა. ზრინცი იდგა ცის-ფერ დაბრუნებში, გადმოხატული გაფითრებული კარის კაცებით. ჯერ ხალხმა თითქოს გაიწია მოჩვენებისაკენ, ის კი მიიმედა და დიდებულად უსლოვდებოდა ზრინცსა. მასკის გიჟურმა გულადობამ საშინლად შეამძვუნა საზოგადოება და კერავინა ჭებდავდა დაეჭვირა იგი. მასკამ იძულებული გახდა ხალხი მიეცათ მისთვის გზა და ცის-ფერი დაბრუნებამ იგი გადვიდა აღის-ფერში, შემდეგ მქვანეში და მანც კერავინა ჭებდავდა მის დაჭერას.

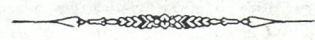
ზრინცი ზროსპერო გაჭედა მას ყველა ეჭვს დაბრუნებში და მანც კერავინა გაბედა მისი გაყოფა. ზრინცი უჭნედა ამოღებულს ხანჯალს მიმავალს მოჩვენებას, მაგრამ მოჩვენება, მივიდა თუ არა შავ დაბრუნებდის, ერთხანად შედგა და მოუბრუნდა მდევარს.

განსმა გულის მომწვევითი ყვირილი, ზრტყელია ხანჯალი დაეცა შავს ხალხად და მოკლეული ზრინცი ზროსპერო გადაიმხლართა იქვე.

ხალხი შეკარდა შავ ოთახში და დაიჭირა შავი საათის ჩრდილოში სწორედ და უძრავად მდგარი უცნობი კაცი.

მაგრამ შიშის ზარი დაეცათ ყველას—სუდარის ქვეშ ვერ ნახეს კერავითარი თვალთსაჩინო საგანი. ყველამ მიხვდა რომ ეს იყო შავი ქირი... და ყველამ მოლხინინი დაეცნენ და დაიხრცნენ იმ მდგომარეობაში, რომელშიაც ეცემოდნენ ძირს. უკანასკნელი მოღსინე კაცის სიცოცხლესთან ერთად შესწვდა აგრეთვე სიცოცხლე შავის საათისაც. განჭჭრა მამხალბის აღიც. სიბნელემ და შავმა ქირმა ჩაკელო ყველას და ყველაფერს თავის განუსაზღვრელად მდევარი ხელი.

ი. რევიშვილი

ხალხური პოეზია

დედა ობლების გამშვები,
 გაცის მკვლელს ედარებოდა,—
 უბეში უჯდა გველები—
 ძუძუებს ეტანებოდა.

პატარა ვიყავ ობოლი,
 გამოვეცქირავანსაო,—
 ხელში მეჭირა სადგისი,
 ვასხამდი ქალამანსაო.
 გული სევდით მიქვს სავეი,
 შიგ დასცურამენ ბატები,—
 თუ არ გინდვიარ, ძმობილო,
 წავალ სხვას შევემატები!.

ამდენი კომლი გაცი ვართ,
 ამ საოხრო ვარიანსა,—
 საქმე ცუდათ გავვიხადეს.
 ახლა ვეძებთ გალიასა...

მე არავარ იმ კილოსა,
 ღურჯამ გამაჰინკილოსა!

(შერეობილი სოსიოსნაგან იმერეთში)

თეატრი და მუსიკა

საყურად

როგორ არ უნდა ენდოს გაცი ბეჭდვით სიტუქას სს-
 ზოგადოთ, რა კი რომელიმე გაზეთი ჰბეჭდავს სსზოგადოთ
 რამე ცნობას და ან იმ გვარ შენიშვნას, როგორც იყო
 ამას წინეთ დაბეჭდილი «Кавказ»-ში ცნობა, შესახებ
 პატრიოტული არტისტის ანდრეე — ბურლაკის სიგელი-
ლისა—სწინს იგი რომელიმე ფაქტზედ ამყარებს მას და
 მასთანამე მკითხველ-თაც სრული უფლება აქვთ დაი-
 ჯერონ.

ამას წინეთ ჩვენც ვაძმოებუქდეთ ანდრეე—ბურლა-
 კისი სიგელით ამბავი, რომელიც სრულიად უსაფუძვლო გა-
 მოდგა. დიდის საიამოვნებით ვაუწყებთ ჩვენ მკითხველებს,
 რომ ანდრეე—ბურლაკი, ანამც თუ არ მოკვდარა,
 თურმე ავანტა არ არის და ამ უამედ ბათუმში წარმოდგე-
 ნებს მართავს.

ჩვენ შევითქვით, რომ განსვენებულის ა. ნ. ოს-
 ტროვსკის ქალაქებში უპოვნიათ სრულიად დათაბებული
 პიესა: სხვისი გული—დაბურული ტყეა. ეს პიესა
 თურმე შემოდგომაზე დაიბეჭდება კიდეც.

როგორც რუსეთის გაზეთები ამბობენ, რუსულ
 ნაწარმოებთა მოყვარე, საზოგადოება ატყობინებს
 მათ, რომ 1 ივლისიდან 1 ივლისამდე ამ წლის სა-
 ზოგადოების საწინადაწის მისვლია ნ. ვ. გოგოლის მე-
 გლის ასაშენებლად 326 მ. 24 კ. და სულ წინათ შეკრე-
 ბილითვე 13,700 მ. 19 კ.

ამას წინეთ ვამერციოვ ბაღში ფრიად უწესო მოქმედება
 ჩაუდენიათ რამდენიმე აკტიორთ: «თეატრალური მირო-
 კის» კორრესპონდენტი ბ-ნი რ. ჩაუგდიათ და უცემიათ.
 ეს კორრესპონდენტი თურმე მეტად პატიოსნად ეკადე-
 ბოდა თვის მიერ ამორჩეულს მოვალეობას და სწორეთ,
 ამისთვის მიუყენებიათ შეურაცხყოფა: აკტიორთ ბ-ნი რ.
 რეცენზია როგორც ჭკვაში არ დასჯდომოდან და გადაეწ-
 ყვირათ მაგიერის გადასდა. საზოგადოთ ეველან და ნამე-
 ტანად სტუდენტობა მეტად აღელვებულნი არიან აკტი-
 იორთ ამ გვარის ქცევით. თითონ რ. თურმე ერთი საუ-
 ვეთესო სტუდენტია იურიდიკულს ფაკულტეტში. ანტრე-
 პრენიორებს მიუქთათ კონტროლმარკასაც კი არ აწთმეკდა,
 რომ მისგან არაფრით დაჯალბებული არ ყოფილიყო და
 თავისუფლად შესძლებოდა სჯა.

«ვერდის» თეატრში ზადუას ერთი შესანიშნავი ამბავი
 მოხდა, რომელმაც უცბათ ერთ არტისტს სახელი შესძინა.
 თუ ეს შემთხვევა არ ყოფილიყო ეს არტისტი თავის
 სიცოცხლეში სახელს ვერ მოიხვეჭდა. ოპერა „ერმიტა-
 უის“ წარმოდგენის დროს ბარბიტონი გამბერინი, რომე-
 ლიც კარლოსს თამაშობდა, იმისთანა მოვრალი გამოვიდა
 სცენაზე, რომ ფესზე ძლიერ იდგა. ხალხს, რასაკვირველია,
 ეს არ მოეწონა და მეტი ხანიც არ გასულა, რომ პარტურში
 ხმა გაისმა: მოვრალი! გადი სცენადამ, დამკარგე! მოგვა-
 შორეთ მოვრალი! იმპრესარიოს და კანკალეპისტერს არ
 იცოდნენ რა ექნათ. ამდროს ერთი ახალგაზდა სლორისტი
 გვარად ვეტრანცნი მივიდა მათთან და უთხრა: მეფის
 როლს მე აღვასრულებო და რადენიმე წამში კიდევ მო-
 მზად. ხალხს შეატყობინეს ოპერა გავრძელება ახალი არ-

ტისტის მონაწილეობითა. ვეტერნცოს სენსზე გამოსულა ხალხმა თანაგრძობით მიიღო, მაგრამ ეს თანაგრძობა აღტარებით შეიძლება, როდესაც აღმოჩნდა, რომ ამ ჭაბუკს სოფლის მართლა და ჩინებული ხმა ჰქონდა. ვეტერნცოს წარმატება თან-და-თან იზრდებოდა და იმ ადგილას, სადა სემწიფეს ნაშატივები, შეთქმულები უძღვრებინ: დიდება და პატივი კარლ მესუთესო, ხალხმაც მათთან ერთად დაიწყო მძალის ხმით მღერა; დიდება და პატივი არტისტს ვეტერნცოსო. ამ გეგმად რთს საღამოს დაიბადა ასალი ბაროტინი, რომელიც ჰადუში ესლაც დიდი პატივნიჭული და ცნობილია.

ვერდი თავის ხალხს ოპერას სახელად «იგო» პარიეს აღევს და არა მიღანს. ამ გეგმ მის გადაწყვეტილებას ერთს წერილში, იტალიაში იმით სსსიან, რომ მიღანში ესლას საშინელი ხალატომანია სუფიეს, და რიგობდს ვერდის წაწარმოების გამოცემულს, სწორეთ მაგისი შექმნიდა. იტალიის გასეთები, რომელთაც ეს იხალი ოპერა «რიგო-ლუტოს» დამწერის მეტის-მეტად მოსწონთ, კვატუბინებენ, რომ ვერდის საზოგადოთ გადაწყვიტა, ეს ოპერა არც ერთს სენსას არ მისცეს, თუნდაც გულისთად მეტობრებმა ამასეად მალაც დაატანონ. ამბობენ კითხვას ვერდის ეს ოპერა სრულიად დათავებული უწვევებისა და პირდაპირ ეთქვას, რა ამის წარმოდგენის ხეას არავის არ მისცემს. რა უკითხავთ—მაშ რისთვის დასწერეთა—ზს-ესლად მიუცია—საკუთრად ჩემს სასიამოვნოთა.

არითმეტრიული გამოცანები

ერთი ემაწვილი კაცი შლიაპის სასყიდლათ მალა-ზისში შევიდა. გაჭარმა თუქმინი შლიაპს უჩვენა. ემაწვილი დათანხმდა ამ ფასზე და 25 მანეთიანი მისცა, მაგრამ, რადგან გაჭარს წვრილი ფული არ ჰქონდა, რომ დაესურდა ებინა 25 მ. ამიტომ მეზობელს გაჭარს 25 მანეთიანი დასასურდავებლათ გაუგზავნა. მეზობელმა სულ 5 მანეთიანი გამოუგზავნა. გაჭარმა ემაწვილ კაცს შლიაპს მისცა და 15 მანეთი სურდა დაეხრუნა. ემაწვილ კაცმა გამოართო 15 მ. დაიხურა ასალი შლიაპს და გასწია შინისკენ. რამდენიმე საათის შემდეგ მეზობელი გაჭარი უკან უხრუნებს ქუდის გამოიდავს 25 მანეთიანს დაუთვლის, რომ ეკ შენი 25 მანეთიანი ყალბი გამოდგა და ესლავე გამოძიგზავნე ჩემი ფულები, თორემ გიჩივლებო. გაჭარს რა თქმა უნდა შექმინდა და მანეთი 25 მ. გაუგზავნა და ყალბი 25 მანეთიანი თვითონ დაინარჩუნა. კითხვა: რამდენი წავაგო ქუდის გამოიდავლა?

რის ემაწვილს სამოცი კვერცხი ჰქონდათ. ორივემ გადაწყვიტეს სუთი კვერცხი ორი კაპიკად გაუყიდათ და სულ ადოთ 24 კაპ. რადგან 60 შეიცავს 5 თორმეტკვერცხი და ორი განმრავლებული 12-ზე შეადგენს 24.—

30 კვერცხი ერთმა წაიღო და 30 მეორემ, სოლო ასეთი პირობა დასდეს პირველს სამი კვერცხი კაპიკად გაუყიდა და მეორეს ორი კვერცხი კაპიკად. როდესაც ამ პირობის და გვარად გაჰყიდათ თავიანთი კვერცხები, აღმოჩნდა რომ ორივეს გაყიდვისგან ერთად აედოთ სულ 25 კაპიკა. კითხვა: როგორ მოხდა, რომ კაპიკი მეტია?

გამოცანა—ფოკუსი.

მარცხენა ხელში დაიჭირე ჯიმი, მარჯვენაში ჩარეჭით ღვირო, დაასხით და დალიეთ. ამ სმის დროს ნურც კარში იქმნებით და ნურც სახლში არამედ სუფიკეთ კარებში, ამასთანავე—ნურც ივლებით, ნურც იღებით, ნურც იწებით, ნურც ირბენთ, ნურც ისტუნებთ, ნურც ივლით, ნურც ითამაშებთ, ნურც ჩამოკიდებული იქნებით და ნურც სადმე მიუღებელი, ერთის სიტყვით, ნუ შეანძრვით ნურაფერს, გარდა იმისა, რომ როდესაც დასსხმით ღვიროს დასაღვით მარცხენა ხელი მიიტანეთ პირთან.—

სიტყვების გამოცანები.

თანდებულებიდან და საჭმელის სახელიდან შეადგინეთ ისეთი სიტყვა, რომელიც კაცის სიცოცხლის ბოლოს არის საჭირო.

ეს ორი გამოცანა მივიღეთ მათიგო ს—რ—ლი—კან

ახსნა არითმეტიკული გამოცანისა *)

თუ წვილი ქათმის კვერცხი ღირს 1 კაპ. იხვისათვითო 2 კაპ. და ბატის—3 კაპ. მასსადამე 40 კაპიკად იყიდდა: 30 ქათმის კვერცხს—15 კაპ.

5 ბატის—15 კაპ.

და 5 იხვისათ — 10 კაპ.

სულ 40 კვერცხი — 40 კაპ.

ამ გამოცანის ახსნა მივიღეთ: ივლიანე ძვეთარახისაგან, რ. მირზანელისაგან და მიხეილ შერაძისა—

*) ისილუ «ოპატრი» № 28

გან, ამით გარდა თავადი ლ. მარხნიშვილმა გამოკვი-
გზავნა მეორე ასსნაღ:

28 ჭათისა — 14 კაზ.

10 იხვისა — 20 კაზ.

და 2 ბატისა — 6

სულ 40 კვერცხი — 40 კაზ.

კვირიდან კვირამდე

რამდენათ მართალია უგებავი გოგოლი თავის
უგებავივე კომედას «რევიზორში» მკვას ის გვიმტკი-
ცებს, რომ ავტო ნასეკან საუკუნის შემდეგაც, მის კომე-
დაში გამოყვანილი ტიპები ვიდრე სტოცხლობენ და მე-
რე სად? რუსეთის შუაგულში—სარკავში. რუსული გა-
სეთები გვატყობინებენ, რომ ამ დღეებში სარკავში
ერთი კურიოზი მოხდაო. ვიდაც ქლესა ემაწვილ კაცი,
იქაურ ადმინისტრაციას «რევიზორად» მიუღიაო და
ბუკრი «უწესებობის აღმოჩენის» შემდეგ მკაცრი რევიზორი
დაუჭრთამავთო. რამდენიმე დღის შემდეგ აღმოჩენილა,
რომ ეგ რევიზორი—ხლცხტაკოვი თვითონ ადმინისტ-
რაციის შიშს დაუბდავს—გუყობა რომ სული და გული
მღვრივე ქტინათო. ესეთ მკვალთებს თუ სარკავში ნი-
დავთი აქვს, სეტა რა უნდა იყოს უფრო გადაკარგულს
ადვილებში: куда макаръ телятъ не гонить?..

მკითხველებს ეცოდინებათ, რომ თბილისში ავტო
შვიდი წელიწადია რაც ასხლის თეატრის შენობას შეუდგა
მთავრობა, მაგრამ, როგორც ყოველი ამთავრულია
შენობა, მღვიურ ნელა მიფოფრავს—ამ დღეებში კი ჩვენ
შემთხვევა გვქონდა დაგვეთავალოდებინას ასალი თეატრი.
თეატრი მუტის-მუტად დიდად და არა გვერნია რომ თბი-
ლისის მსუურებლებმა ამსოს იგი. მუშაობას სიცოცხლე
გტყობა; როგორც შევიტყუთ ზამთრისათვის ვიდრე და-
სრულდებენ... კარგია, თუ ვიდრე ორიოდუ ზამთრის
შემდეგან მოვესწრობით თეატრს.

ამასთან ესეც უნდა ვსთქვათ რომ ჩვენ ბანკის თე-
ატრი (არწრუნისეული) ისე უბატონოდ არის, რომ მა-
ლე კვანბნებ კედელი ჩამოიქცეს. სასურველი იქნება, რომ
ვისაც ვერ არს ყურადღება მიექციონ ამ გარემოებას,
რადგან მამავლის სეზონიდან ქართული, სამხურთი და

რუსული წარმოდგენები უთუოთ გაძმარება და იმ სს
ხით რა სახითაც დღეს ჩვენ თეატრი არის, არა გვეო-
ნია, რომ საშიშო არ იყოს იქ წარმოდგენების გაძმარება.

ბორჯომში 11 ივლისს საშინელი უბედურება მომ-
ხდა: მესუთე კლასის მოწაფე შირველი კლასიკური
გიმნაზიისა—გურიის ბანახობის დრას ჭაუხში დამხრჩვა-
ლა. მისი ამხანაგი ასლანოვი თუმიც ბუერსა სცდილა
მაგრამ წულიდგან ვერ გამოუხსნია. ბოლოს წულიდამაც
გამოუტანიათ, ყოველივე ღონის მიებაც უხმარიათ ჭეჭი-
მებს მაგრამ ამოთ: სიცოცხლე მანის ვერ დაუბრუნებიათ
საცოდავის ბავშვისათვის.

დაიბუქდა და ისეაქვს ე. უმიკაშვილისგან გამო-
ცემული წიგნი «და' ტურლამალი». დასტურლამალი შე-
დგენილია ჩვენის გამოჩენილის მუფის კასტანე მე VI.
მიერ. ამ წიგნიში მოთავსებულია ძველი მეფეთა სასულ-
მეფეთა წესები. წიგნი მეტად საინტერესოა მე-
ტადრე ძველ მწერლობის მოყვარულთათვის. თვითო ეგ წე-
ლიანი დასტურლამალის ღირს 1 მ. 25 კაზ. როგორც
თბილისის წიგნების მაღაზიაში, ავტოთვე ქუთაისშიაც ის-
ვიდება წიგნი შემომოყვანილი ფასად.—

სცენები ჩვენის ხალხის ცხოვრებიდან.

I
(თბილისში, რკინის გზის ეკვალში შაჰხედება
ორი გლენი ერთმანერთს და დიწყებენ ლაპარაკს.)
— ოჰ, ტუტია! სადა ყოფილხარ, ბიკო?
— სადა—და—ჯანდაბას!..
— აბაი, აბაი!.. მანც?..
— სად ვიქნებოდი, კაცო... აი ე მარილის ქვა
ვიყიდე და მოვილოდი ჩემთვის... შაჰხედე, «დაუსტ-
ვინე» მოდის..
— დაუსტვინე ვილა არი?
— მინ კი არა, დროგია, ბიკო, როგორც ავერ
ა ისა... (უთითებს ეაგონზე) თითო შაურათ არის შიგ
ჩასაჯდომი ფასი... მოდის ე «დაუსტვინე» და მოაწ-
კარუნნს ზარსა. დაუძახე: მომიცადე მეთქი!.. შენც
არ მამიკვდე, ყურიც არ შაიბერტყა!... შიგ კი, მაგ-
დენი არა ვინ იჯლა... გავქანდი და ზელ შევახტი ამ

ქვიანათ... გადმოგდება დამიპირეს, მაგრამ. შენც არ მომიკვდე, ტეტია იმათ ვერ შაშინეს!.. შუტიყე: «კაკო—ტაკო ზაკონა—მეთქი?!. ჩემი ფული კი—ფული არ არის მეთქი?.. მივეცი ერთი შაური, იმანაც პატარა ფარატინი მომცა, ზედ ვირის ნალი იყო გამოსახული, —და ბატონ-კაცურათ გამოვიქიმე!.. ერთს ასეთ ლამაზ ქალბატონს კი ამოუჯექ გვერდით, რომ შენი მოწონებული!.. მაგრამ ი ოჯახაშენებული სულ განზე მიიწვედა მწყერივით... ჩემი ტყაპუქისა თუ ერიდებოდა... მოვილიოდი წკარაწყურით და სტეენით: რიგი გადადიოდა და რიგი შამოდიოდა.. ჯერ ცარიელი ფიცრები გაიშო, მე ისევე ხალვათათ ვიჯექ, მერე ერთი ქალიც მარჯვნივ ამომიჯდა, მერე მეორე. მეც ქალბატონისკენ მივჩოჩდი... ბოლოს ისე გაიშო ი ტიელი «დაუსტიენე», რომ ერთმანეთს ასხდებოდნენ ბაყაყებივითა!.. როგორც იყო მოვედი აი, დიდი ბალის თავში. იქიდანაც სამი კაპეიკი მივე — და ახლა აქა ვარ. აი, დაგლახვრა ღმერთმა!—ეგ რაღამ გაფიქრებინა? მაშა, შეილოსა!..

II

(მწყრივით ბაყლის დუქნებია: ისმის მალალი ყვირილით გასასყიდი ხორაგოულობის ქება): პაპ, პაპ, პაპ, პა!.. ბიკო!.. ერთი შახედე ამ მოთალოსა—და!.. ეა, ეა!.. რა არის!.. ერბოა, ერბო... არა,—კარაქია!.. იფ!.. ეახაკ!.. მოთალი, ბიკო, მოთალი!..

მეორე გაიძაძის:

მოვიდა კიტრი, მოვიდა!.. მოვიდა შუშა—შუშა! ეახაკ!.. შენი გულისა!.. იფ!.. კერამი?.. გარგარი?.. ყისი, ალიბუხარი?.. ეა!.. მარწყვია, რაღა!.. სულა-რინა! კაკო—და!! ტარხუნა? პიტნა?.. ეიშ, ამ რეჭანსა!.. პა, პა, პა, პა, პა, ჯან!..

თავად რაფიულ ერისთავი

გასართობი

ერთი მეტად შავ-გერმანის ჩინოვნიკი შ—გი ეტრ-ფიალებოდა ერთის თავადიშვილის კეკლუც მეუღლეს. ერთხელ თავის სთავუანოს სხელში—საცა სსკა მრავალ სტუმრებთან შორის ჩვენს სავარჯიშო პოეტი ჯაკაიცი იყო—მოაწადინა თავისი სტრუფოს გათობა და მისაგალ გულ-მიტაც სიტყვებთან შორის უთხრა:

- წარმოიდგინეთ, გუშინ ეოვლად უსიამოვნო ღ—ქმ ქალადის თამაშობაში ტუჯი გამაძროკო.
- «ნეტავი იმასო» —უთხრა იქვე მეოფეს ჯაკაიმ.
- «როგორა?»
- «მზა ტივი უმოვნია—მოკუზრას აღარ დასწირდება» მიუგო ენა მოსწრებულმა პოეტმა.

იანი

ბ. გ—ძე, უნივერსიტეტში გუშინის შესრულების შემდეგ, როცა ქ—ისას ბ—ის თავმჯდომარეთ იყო სოფელში ჩასვლას მოუხდა და ტანთ ფრავი ეჯდა; მამა მისამ სხედ-ჩასვლას დიდი სისის უნასავს შეიღეს და რომ დაინახა ფრთა შეკრებილი ტანისამოსი, ჭკითის:

- რა მიეცი, შეიღო, ამაშიო?
- სამოცდა ათი მანეთიო. უნასუხა შეიღმა.
- ათიც როდგემატუბას სო კალთასაც მიგიკრებდენო, მიუგო მამამ.

ერთხელ ს—ს მ—რი ლ—ნ დ—ნი თავის მსლე-ბლებით სანადიროთ წაბრძინდა. წინ შემოეყვანა ერთი გოსტათ გამოწყობილი ცხენოსანი გურული.

— იმერული ხარ, მეგრული, თუ გურული. განგებ ჭკითსა მ—მა.

— აჭმდინ გურული გასლდით, ბ—ის მ—ლო, და ესლას კი იმერულიც ვარ, გურულიც, მეგრულიც და რუ-სიცო, მიუგო ცქეიტათ გურულმა.

ივლიანე სენაკელი

ამას წინეთ თურმე ერთმა ნემცმა გამაცხნდა, რომ ვისაც უნდა, სუთს მანეთს ექვსი თვეში 200 მანეთი მოაკვებინოს ეს ფული უნდა გამოგზავნოს ამა-დამ კომპანიის სასელაბასედ, რომელსაც 500 ათასი მ. თანხი აქვსო. ამის გამგონე მივირტიხნას ოცი თუმნის საღურელი აქვდა. რა ქნას?—არც სუთი მანეთი უნდა, რომ გავზავნოს და არც ოც თუმანით თიობა. ბოლოს გადაწყვიტა და ისევე წიბილის მიწერა არჩია ფულის გავზავნას.

«თქვენო მეტათ პატიოსნება ნემენცო ჯან! მამა მი-ცხნდა თქვენგან ნაქნარი ბუბლიყაცია რა წავიკითხუ-გულმა სუ ჭკე... სტურობანა დამიწო. ეა! ჭკეში დასა-ჯდომი როგორ არ არის—სუთი მანეთი ექვს თვეში ოც თუმანს იგებს!.. ამისთანა პრუცენტო სუფ-სარქის-ხაც კი შეაცდენს...

ახლას, ნემენცო ჯან, კთხოვ თქვენ დიდობას მერ

ჩამწერათ თქვენ კნიდაში და მე რომ ოცი თუმანი მერგება, იქიდან სუთი მანეთი თქვენთვის გამოსტკოთ და დანარჩენი 195 მანეთის ღირსი გამხდლოთ თქვენი ნემენ-ცური უფროსობის მონა.

მიკირტიჩ მაღალიანცი

მოთხრობანი

(გამოცნობა)

მოთხრობა ლუუი უღბასისა.

I

მე ხშირათ გამიგია იმ სიოცარ განმარტობა-ზედ, რომელსაც თავის ნებით მიეცა ნინო ვ—ს ქერიეი. ზამთარ-ზაფხულობით მოუშორებლიე ცხოვრობდა თავის ციხე-დარბაზში მონმორისის მახლობლათ.

ჰეშმარტის წყაროებიდან გავიგე, რომ ის ოცი წლის განმავლობაში თავის სახლის კარს არ მოსცილებია. თითქოს მარტობაში ნინო ხედავდა ხორციელ—სულიერს დამტკობას და ნეტარებასო. და იმავე დროს ისე აწყობდა თავის სადგომს თითქოს ყოველდღეს სტუმრებს ელისო.

წადგებოდა შემოდგომა და თავის ცივი-სუსხიანი ქარით თან წაიღებდა დამტკნარს, გაყვითლებულს ფოთლებს; მას მოყვებოდა ზამთარი, ბუნების თეთრის სუდრით შემოსი; მერე გაზაფხული—ზამთრით დაძრულ ბუნების ძლიეს მფეთქე ძარღვის გამთმობ—გამცოცხლებელი და გატიტვლებულ ხე-ველის კოვრებ—მწვანით შემოსი, შემდეგ ზაფხული ამის დაგვარათ დრო-ჟამი ჩქარ მდინარს წყალივით მისდევდა ერთ მეროს, მაგრამ ნინო ჩვეულებრივ არ სცილდებოდა დარბაზს. კითხვა, ქარგვა, ლოცვა და ოცნებანი მხოლოდ მის ერთად ერთს თავ შესაქევეს შეადგენდენ მთელი ოცი წლის განმავლობაში.

ნინო არ იყო არც ღარიბი და არც ავათ-მყოფი. იგი იყო პატივცემული კაცის ქერიეი, იგი არ იშორებდა სამგლოვიარო ტანისამოსს. მისი მწუხარება, თუმცა არავის აკვირებდა, მაგრამ მისი განმარტობა ბევრს ხმებს, ათას ნაირს დასკვნებს ავრცელებდა ხალხში. ზოგნი ფიქრობდნენ, რომ თავისი

ქმრის მოხუცებულობის გამო დაუჩქარა მან სიქერიეეს, ქმრის მოწამელითო.

მაგრამ ეს კი ცხადი იყო, როცა ნინო ქმარს გაყვა, იგი იყო ძლიერ ლამაზი, მხიარული და ოცი წლის განმავლობაში უხვად ფანტავდა თავის სიკვლეს, მაგრამ პატიოსნების შეუბღალავათ. სამოც და ათის წლის ქმრის გარდაცვალების შემდეგ ორმოცის წლის ქერიეს სრული უფლება ჰქონდა წაჰყოლოდა მეორე ქმარს მაგრამ, არ წაჰყოლია.

წინეთ ნინო ხშირათ მართავდა მშვენიერს ლიტერატურულ საღამოებს და მდიდარს მეგლიშებს, ხოლო ქმრის სიკვდილის შემდეგ კი მან დაითხოვა არტისტები, მგოსანი, ძვირფასი მზარეული და დაიქირავა მზარეული—დედაკაცი, თავის წინანდელ სტუმრებს გააგებინა, რომ იგი მათ არის აღრინდელურად დატკბეს მათის ნაწარმოებით, ხოლო დაბეჭდილებით. უკანასკნელი მისი დამოკიდებულება საზოგადოებასთან მხოლოდ ის იყო, რომ შეუკვეთა ერთს გამოჩენილს მხატვარს თავის ქმრის სურათის გადაღება, რომელსაც სალიტერატურო ოთახის, ყვავილებით მორთული, მხარე დაუთმო და მის შემდეგ ყოველდღე რამოდენიმე საათს სურათის ცქერაში ატარებდა.

იქნება მას მტკიცეთ უყვარდა თავის ქმარი, რომ ყველა მისი თაყვანის-მცემელი ახალ-გაზღობა ეზიზღებოდა? ანუ მას ეშინოდა—არ ეძლია წუთსოფლის ნდომას და შებღალულც იყო მისი უმანკოებით სავსე სათნობა? აი, აშნაირი ორ-აზროვანი ჰკითხვები ებღებოდნენ ზოგიერთთა! ყველასთვის გაუგებარი იყო, თუ რა ნაირათ შესძლო ქვეიან და სიმშვენიერით სავსე ქალმა—თავის ნებით ხანგრძლივი განმარტობა, მეტადრე მაშინ, როდესაც ამის მიზეზი სრულიად არ ჰქონდა.

II

მართმა სწავლულთაგანმა, რომელიც ფიზიოლოგიის ცოდნით აცხებდა პსიხოლოგიას თავის უმეტრებით, იმდენი-რამ მიამბო ვ-ს ქერიეის შესახებ, რომ მე მაშინათვე გარდაეწყე ტე, რაც უნდა მომხდარიყო—შემეტყო სრული ჰეშმარტება ნინოზედ.—საკვიროდ არ ვრაცხ, აღვიწეროთ თუ რა გზით მოვახერხე ნინოს დარბაზში შესვლა.

ჩვენ დიდი ხანია ვიცნობდით ერთმანეთს. ერთხელ სჯა გვქონდა «სიყვარულის ძლიერებაზედ». მე ვუმტკიცებდი ნინოს, რომ ბოლოს მაინც თანაგრძნობას ორივე მხარე აღმოაჩენს მეთქი. ნინოს ღიმი-

ლით პასუხს მიეცედა. დარწმუნებით, მაინც ვერ დავარწმუნე და მერე არ დებრუნებივართ ამ საკანს. მაგრამ ნინომ თვითონვე მოიგონა ეგ საგანი როცა გაიგო ჩემი მოსვლა და მიმიღო კიდევ. მე გამაკვირვა მისმა სიყმაწვილემ, რომელიც მის 40-ს წლის სახეს შერჩენოდა, მის თვალებს აღინდელი სიტუროფე მაინც არ დაჰკარგოდა.

ერთი გამოჩენილი განათლებული ქალებთაგანი, რომელსაც ბევრი რომანტიული თავგადასავალი შემთხვევით თავის სიცოცხლეში, ამბობდა — რომ ეს ქერივი მომნანებელ ვესტალკასა ჰგავსო. ჩემი აზრით კი ნინო, უფრო ჰგავდა წმინდა ანგელოზს, როგორც წინეთ ესთქვით თვითონ ნინო დაუბრუიდა ჩვენს აღრინდელს საბაასო საგანს მითხრა ყოველივე თვის საიდუმლოება და გამაკვირვა თვისის გულ-წრფელობით.

ბი რა მითხრა ნინომ:

— თქვენ კარგათ იცით, რომ ჯერ კიდევ ოცის წლისა არც კი ვიყავ როდესაც გავთხოვიდი. მე ვიყივი ობოლი, მამა არ მახსოვდა, ნახევარის წლის ვიყავ, როცა მამა გარდაიცვალა. დედაც ორის წლის შემდეგ გარდაიცვალა

მე არ მყავდა ისეთი ნათესავეები, რომელთაც შესძლებოდათ ჩემი შენახვა და აღზრდა. ბ-ნი ე-მა, რომელსაც ცოლათ ყავდა დედი ჩემის შორეული ნათესავი, წამიყვანა თავის სახლში და, როგორც შეილს, ისე გზარდიდა. როცა კითხვა დავიწყე, ერთს მონასტერს მიმზარეს. თქვენ კარგათ იცით რა მდიდარი და კეთილ გულის პატრონი იყო. მაგრამ ბ-ნი მ—ი, ვერ წარმოიდგენთ, რანაირ თავისუფლებას მძძლევედა. როცა ე—ი დაქვრივდა, მას არ დარჩენია შეილები და მთელი თავის სიცოცხლე მე შემომწირა. მე ვიყავი მისთვის ყოველისფერი: მისი საგანი, მისი სიამაყე, ბედნიერება. განა შემემლო ის არ მყვარებოდა? არ ვიცი, როდის შემიყვარდა? არ ვიცი, ჰქონდა თუ არა დასაწყისი ჩემს სიყვარულს? ხოლო ჩვენ ერთმანეთს სიყვარულს სიყვარულითვე ვუხდიდით. მის ჭალარას მე ყურადღებას არ ვაქცევდი; ხშირათ მოხდებოდა, რომ ახალ-გაზდა ქალი პირველათ მოხუცს შეიყვარებს ხოლმე. მე ე—ი პირველად შევიყვარე და მის შემდეგ არც არაეინ მყვარებია.

ივლიანე ქავთარაძე

(გაგრძელდება)

ხალხური პოეზია

ლექსები სიმღერები და სხვ.

(გაგონილი და შეკრებილი თ. რ. ერისთავისაგან)

ან-ბანზე.

ანა ბრძანებ გიორგ დედა ესე ვიყავ ზედ
 ჭეთურ—ად
 თმით აკანა კუგ ლალ მომცემ ნებუნ ოხო ზრდა
 კომ უკურ—ად
 როგორ სამს ტახტ უკეთუ ფიფ ქაქ ღოდდ ყუფ
 შიშ ჩამქქერ—ად
 და ცოვად მექ წაწ ჭმუჭ სეს კოვ ჭოარჯ ჭაიმისჭ
 ჭაერ—ად

(თქმული წიგნის ვახუანგის მიერ.)

(გაგონილი გურიაში)

ტული მიწუნს ხახიკვდილოთ, ქინძი მინდა მძარანა,
 შენს ჭაგანს რომ არ მოგეკალი, ბიჭო, ვიყავ ცვა-
 რანაი.

(გურიაში იციან)

(კახეთში)

თეთრა ცხვანა ვეკლან მსუქანა კკონა.

(ანდაზა)

(გაგონილი იმერეთში)

ჭოი რა ვნახე—სამოთხას ხახე, ედემსა კანა შა-
 მოურანე,
 ათი წყარო სდის, ათი მხნავ მოდის, მითი მთარ-
 წყვან ყოველი არე;
 ადმაცნელი სან, ჩადმა კავაბი, არ მოგეშაღვის ნა-
 დართო კვადი; მიძინა!

(გაგონილი მცხეთას)

ბადრას ძსეკა აძირან, შენ ბადრს ვერ დაუდარები,
ცოცხალი გჯობდა ცოცხალსა, ძველანსაც ვერ და-
უდარები.

(იმე)

ვამ ამ ცხენის ელასა, ვამ, სუ უცხენობასს,
ვამ ამ დაიცან ზატრონს, ვამ, სულ უდაცობასს!

(ფშავში გაგონილი)

გიორგი ხანაშვილო, ეორათ ქორწილში ნაწვეგო,
რათ მოკალ მამადაშვალი, შე ხწორში გამონახჩეგო!

ნ ა რ ე ვ ი

აკითხვა და პასუხები.

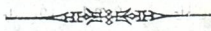
ბ. რეაქტორ!

მსარგებლოდ თქვენის დაწესებულებით «კითხვა და პასუხი» და გაძღვეთ კითხვას. ეს კითხვა ბევრს ჩემისთანას სხვასაც სდევნის, მოსვენებას არ აძლევს. ცდითაც, ღმერთია მოწამე, ბევრსაც ეს ცდილობთ, გვინდა ერთხელ გამოვიკვლიოთ და რამ საშუალებაც აღმოვაჩინოთ მის საწინააღმდეგოთ, მაგრამ ჯერ-ჯერობით ნამდვილს დასკვნამდე ვერ მივგვიწევია. აი, ბ-ნო რაში მდგომარეობს იგი: საზოგადოთ ჩვენ... გვიჩივიან ივერგელი თევათმოდებული ყოველ გვარი შრომა, ალებ მიცემა, დაუცნობელი ცდა ცხოვრების გაუმჯობესობისა არსებობს, თქვენ კი შესტყერით სხვის წინ მსვლელობას და წარმატებასო. მხალი თაობა ისე მოქანცულად გამოიყურება, როგორ მათი მატერიალი ისე ძველს თაობას, მის სიმწინევეს და—სხარტობასა გენატრებსო. უნდა მოგახსენოთ, რომ ზოგიერთს თუ ძლიერ აზვიადებენ, ზოგში სრულიად მართალნი არიან საყვედურის მომცემნი. ჩვენდა არა სასაქადულოდ მეც ვამჩნევ უმეტეს ნა-

წილს ჩემის თანამოდმეთა და თვით ჩემს თავსაც, რომ ჩვენს სხვებთან... შედარებით, უფრო მოქანცული, უფრო სიმწინევე მოკლებულნი ვართ. ნუ თუ ამ გვარი ჩვენი ქცევა მართლა სიზარმაცისაგან წარმოსდგება? რა დაგვემართა, უმეტესი ნაწილი ასე ზარმაცები როგორ ვართ! არა, ბ-ნო აქ სხვა მიზეზი უნდა იყოს... სიზარმაცეს არა ვითარი კავშირი არა აქვს. ამისათვის მოგმართათ როგორც თქვენ, ასეც ყველა ჩემს თანა ხელის მომწერელთ ამხსნათ...

დასასრულ ერთი კითხვა: რა მიზეზია, რომ ჩვენი სასოფლო ბანკები და დეპოები ასეთი დღე მოკლენი არიან? ნუ თუ აქაც... ჩვენი დაქანცვა დამნაშავე? დიდის ალტაცებით მივეგებებით ხოლმე ყველა ამ გვარ მშვენიერ დაწესებულებას, სრულის გულით თანაუგრძობთ, საქმეც იმოდნათ გვესმის, რომ შეგვიძლიან მისი მართვა, მაგრამ მაინც ჩქარა ეღება ბოლო ამ «ალტაცებით» მიღებულს «მშვენიერს» დაწესებულებას, უყურებთ და გვიკვირთ გუშინ არ იყო მის წარმატების სადღეგრძელოს ვსვამდით—დღეს, რა მოსჩვენებიაო! სარგებლობაც რო გვესმის და დაწყებითაც კარგათ ვიწყობთ ასე ჩქარა რა შეგვაკცავს ხოლმე ფრთებებს?

კოტე ნასიძე

ჭკუის სალარო

— იმ კაცისათვის არ სუფევებს არაკითარი ზღუდე, ვისაც ნაჭი და შრომის სიყვარული უღვივის ტულში.
(ბუკოვნი)

— თუ შენ გივარგა სტომაქი, ფილტვები და სულფესი, ამაზედ უდიდეს ბედნიერებას ვერც ერთ გვირგვინსანთ უქვირფასესი საუნჯე ვერ შეტყნის.
(გორაცი)

— ყოველი მაცხოვრებელი აზრი იხადება ცხოველს თავი.
(ბილდერი)

— გამოცდილება, როგორც ცხოვრების გვირგვინი, ყველასათვის საჭიროა, როგორც კაცისათვის, ისე ქაღისათვისაც, მაგრამ ერთი და იგივე მოქმედება კაცებს დაიძვრებას ჰმატებს ჭკუენის თვალში, ქალებს კი სასულს უტებს.

(აგაი)

— სიზარმაცე ისეთის ნელის ნაბიჯით მიდის, რომ სიღარბე ზქარა ეწევა ხოლმე.

(ფრანკინი)

— სშირად, როცა სული ჭლექდება, ხორცის დღე-ღამა მისინ არის, როცა სული ჭყავის—ხორცი დნება.

(ილია)

«თეატრის» ფოსტა.

◆◆◆ ბ-ნს ველისციხელს თქვენი წერილი და მოთხრობა «მწარე ხვედრისნია» მივიღეთ და გმადლობთ კიდევ; ხოლო უნდა მოგახსენოთ, რომ დაუბოლოვებულ მოთხრობების ბეჭდვად არ შეგვიძლიან და აი, რა მიზეზითაც: 1. დაუბოლოვებული მოთხრობათა დაფასება, მის მეტ-ნაკლებობის გაგება არ შეგვიძლიან და არც შეიძლება; 2. თუნდაც მოთხრობა კარგი იყვეს, რა კი ბოლო არ ექნება, ჩვენ ზნეობრივ მოვალენი ვართ მკითხველების წინაშე არ გბეჭდოთ, რადგან, შესაძლებელია, და ხშირადაც ხდება ხოლმე, რომ მოთხრობის ბოლოს ავტორი არ უგზავნის რედაქციას და მასადაღმე ეს უკანასკნელი პირმაგად რჩება მკითხველებთან და ვ, ზემოხსენებული ორის მიზეზების გამო ჩვენ ვერ გეტყუვით დაიბეჭდება თქვენი მოთხრობა თუ არა. რაც შეეხება თქვენს ადრინდელ თარგმანებს, გამოდგენენ და თავის დროზე დაიბეჭდება კიდევ. სასურველია იქაური ამბების შეტყობა დასასრულ, ხელახლად მადლობას მოგახსენებთ თქვენის თანაგრძნობისათვის და რჩევისათვის.—

◆◆◆ ქუთაისში ბ-ნს სან ხ-მეს თქვენი ორი ლექსი და წერილი მივიღეთ. ლექსი თავის დროზე დაბეჭდილი იქნება, ხოლო წერილის ვასუხად აი—რას გკადრებთ: საზოგადოთ ყოველი პირობა ურთი ერთს შორის კარგია და სასურველი, თუ კი, რა თქმა უნდა, ორივე მხარენი პირობაზე დათანხმდებიან. ჩვენ კი თქვენს პირობას, თუმცა «პატივსაც ვსცემთ», მაგრამ ვერ შევიწყნარებთ და აი, რა მიზეზითა: «უცვლელად ბეჭდება», ვისი «ნაწარმოებიცა უნდა იყვეს, ჩვენ არ შეგვიძლიან და რომ შეგვეძლოს კიდევ, მაინც ვერ ვიკისრებთ;

ვერ ვიტირებთ იმად, რომ ყოველგვარი შემავიწროებელი პირობა, ესე იგი, «უცვლელად ბეჭდება» ეწინააღმდეგება ჩვენს პრინციპს, თვით რედაქციის სასიათს, მის მნიშვნელობას, მის ავტორიტეტს. ამიტომ, ნუ რას უკაცრავად, თქვენს პირობაზედ უარს ვაცხადებთ, რადგან სადაც ჩვენის აზრით რომელიმე «ნაწარმოები» ცვლილებას ოხნოლობს, იქ ჩვენ უეჭველად შევცვლით თუნდაც თვით მრისხანე იუპიტერმაც იტექ-იგრ-გინოს. ჩვენ ჩვენებურად გვემის, ჩვენებურად ვფიქრობთ, ყოველს «ნაწარმოებს» ჩვენებურად ვაფასებთ, ჩვენებურათ ვსჯით, ჩვენებურად ვჭრით და ვზომავთ და თუ ეს ჩვენებური თქვენებურს ან სხვისებურსარ ეთანხმება, მაშინ ან მოგვუტევეთ, ან განგვიცნეთ—ეგ სულ ერთია,—ხოლო არავინ თარის პირობით რედაქცია თავისთავს არ შებოჭავს.

◆◆◆ ბ-ნს თეატრის მუშას თქვენი ლექსი: «ჩემი ფოსტის ვასუხად» მივიღეთ და გბეჭდვით კიდევ. გარწმენებთ, რომ სრულებით უსაფუძვლოთ გულს იტყებთ:

«ვისგანაც შევლას ველოდი, მან მომარიდა პირობა.»

ამ სიტყვების თქმის საბუთი საზოგადოთ ქერ ჯერობით არავისთვის არ მიგვიცია და განსაკუთრებით თქვენთვის და, თუ მოგიერთი უხეირო ლექსებს არ გბეჭდვთ, ეს კიდევ იმას არ ნიშნავს, რომ ჩვენ ვისმისთვის ან «პირი მოგვერდებისოს» ან შეურაცხყოფა მიგვეყენებისოს. ის გარემოება, რომ დღევანდელი თქვენი ლექსი იბეჭდება, ნათლად უნდა გიმტკიცებდეთ იმას, რომ რიგიან და მარილიან ლექსებს ჩვენ ყოველთვის ადგილს ვაძლევთ ხოლმე, თუნდაც ჩვენ წინააღმდეგაც იყოს მომართული. რაც შეეხება იმას, ეს ლექსი ჩემია, მომწონს, მასასადაღმე კარგია და თქვენც მოიწონეთ და უეჭველად დაბეჭდეთო, ეგ ცოტა არ იყოს ბავშობაა და ახირებული ჭირვეულობაც. კიდევ გიმორებთ ადრინდელ, მეგობრულ რჩევას, ნუ ასცდებით იმ გზას, რომელიც თქვენ ავირჩევიათ, თორემ ბოლოს მართლა ავისრულდებათ თქვენი სიტყვები;

«დამიდგა აღარ მოქმედობს
«ჩემი ქამანჩა სტვირია.»

◆◆◆ ქუთაისში ბ-ნს ქ-რო გ-ანს თქვენი ლექსი მივიღეთ. ის პოეტი, როდია პოეტი, რომელსაც ეხლანდელ დროში წითელი მეღანი მუღამ არ ელანდება თვალში და ამის და გვარად ბილიკებს არ პოულობს თავის მუზის სასეირნოთ. მეტს ვერაფერს გეტყუვით, რადგან, თუმცა პოეტი არა ვართ, მაგრამ ამგვარი ლექსი თვალში გვეჭრება... მისვლით!...

გორი. ბ-ნს კვალიამვილს. თქვენი წერილი შესასუბ ჩვენის ბანკების მივიღეთ და შემდეგ ნომერში დაიბეჭდება; ხოლო უნდა მოგახსენოთ, რომ სანამ წე-

სიროვან ხონიაძე (ი.ბ)

რილის ბოლოს არ გამოგზავნით, მინამ დაბეჭდვა არ შეგვიძლიან! მიზეზი თქვენს გარკვეულ უნდა მოგესვენებოდეთ: სასოგადოთ დაუბოლოებელი წერილების ბეჭდვას რედაქცია კერ იკისრებს; გარდა ამის ისიც უნდა მოგახსენოთ. რომ სასურველი და ფრიად საჭირო იქნება როგორც ჩვენთვის, აგრეთვე მკითხველებისათვის, რომ ნათლად და მარტივად გამოთქვით თქვენი აზრი ბანკების შესახებ—ესე იგი—სასოგადოთ თქვენ ბანკების (კრედიტის) წინააღმდეგი ხართ

თუ არა? და თუ ხართ რა მიზეზით სულმკვანლობით? ან იქნება მარტო ჩვენი ბანკები არ მოგწონთ—ესე იგი მათი წესდებანი, მათი ნაყოფი და სხვა? ამას იმიტომ მოგახსენებთ, რომ ახდენმა ბანკების უღრობაზე და სხვა მკვარ არა საფუძვლიანმა ბასობამ მწერლობაში, ცოტა არ იყოს, ყველას თავი მოახერხა.

ბათუმი, ბ-ს არსენას. თქვენი წერილი, მივიღეთ, გასრულებთ დაპირებულს. იმედი გვაქვს არ დავიწყებთ.

რედაქტორ-გამომცემლის მამიერ ვალერიან ვუხნია

ბანკხალებანი

О Т К Р Ы Т А

ПОДПИСКА НА ГРУЗИНСКУЮ НЕДЕЛЬНУЮ ДУХОВНУЮ ГАЗЕТУ
„МЦКЕМСИ“

На 1886 г. ГОДЪ ЧЕТВЕРТЫЙ.

Съ 1-го января 1886 года будетъ выходить два раза въ мѣсяцъ отдѣльное прибавленіе къ „МЦКЕМСИ“ на русскомъ языкѣ подъ названіемъ „ПАСТЫРЬ“ на двухъ листахъ печатной бумаги, по программѣ-же и направленію „Мцкемси.“ Цѣль изданія сего прибавленія, кромѣ выполненія принятой программы: 1) сообщать содержаніе болѣе интересныхъ статей, помѣщенныхъ въ „Мцкемси,“ русскому духовенству и обществу и 2) знакомить русское духовенство и общество съ Грузією—съ этимъ отдаленнымъ краемъ Збоссіи.

УСЛОВІЯ ПОДПИСКИ: „Мцкемси“ съ пересылкою на годъ. 5 руб. — полгода 3 руб.
„Мцкемси“ съ отдѣльнымъ прибавленіемъ на русскомъ языкѣ съ пересылкою на годъ. 6 „ — полгода. . 4 „

Однотѣльно прибавленіе съ пересылкою на годъ. 3 „ — полгода. 2 „

паговолска пинимается исключительно въ редакціи „Мцкемси.“ Гг. иногородные ПУЛЯТЬ адресовать свои требованія такъ: *Въ Квирилы, въ редакцію „Мцкемси.“*

Редакторъ-издатель священникъ Давидъ Гамбашидзе.

„თეატრი“

საყოველ კვირაო ლიტერატურული გაზეთი პირველის ივლისილამ წლის დამლევაძდე ლირს 3 მანეთი, სხვა ვადით ხელის მოწერა არ შეიძლება ხელის მოწერა მიიღება რედაქციის კონტორაში არწრუნისეულ ქარესლაში № 110.

ПОДПИСКА

На 2-е полугодіе 1886 года
НА ЕЖЕДНЕВНУЮ ЛИТЕРАТУРНО-ПОЛИТИЧЕСКУЮ ГАЗЕТУ

„НОВОЕ ОБОЗРѢНІЕ,“

издаваемую ВЪ ТИФЛИСѢ Продолжается.
(III ГОДЪ ИЗДАНІЯ).

программа газеты общая всѣмъ литературно-политическимъ ежедневнымъ изданіямъ. съ возможно широкимъ развитіемъ мѣстнаго отдѣла.

подписная цѣна съ достаткою и пересилкою въ Россіи: на годъ 10 руб., на полгода 6 руб., на 3 мѣсяца 3 руб. 50 коп. на одинъ мѣсяць 1 руб. 50 коп.

Подписка принимается: въ Тифлисѣ въ конторѣ при Редакціи, въ С-Петербургѣ въ книжномъ магазинѣ «Новаго Времени.» Иногородные адресуютъ, свои требованія въ Тифлисѣ, въ контору редакціи «Новаго Обозрѣнія» Головинскій, № 27.

Редакторъ-издатель А. В. Степановъ.

«ივერია»

საპოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი გამოდის ყოველ დღე გარდა იმ დღეებისა, რომელნიცა ზედ მოსდევენ კვირა-უქმეებს.

წლიური ფასი	10 მ.
ნახევარი წლით	6 მ.
სამის თვით	3 მ. 50 ჯ.
და ერთის თვით	1 მ. 50 ჯ.

პირველის ივლისილამ წლის დამლევაძდე გაზეთი «ივერია» ღირს შვიდი მანეთი. რედაქცია იმყოფება: ახალ ბებუთოვის ქუჩაზედ ზუბალოვის სახლში, № 9.

გარეშე ხელის მომწერთათვის: Тифлисъ Въ редакцію газеты «Иверія».

რედაქტორ—გამომცემელი ი. ჰაპხავაძე.